

Reguleringsplan for Fredrikshald brygge – Tyska

Uttalelse fra strandryddegruppene

1. Sakens natur

Folk bruker landskapet ulikt – Vi bor et sted, arbeider et sted, handler og går kanskje tur et tredje sted.

Hva som brukes til hva kan være et spørsmål om personlige valg, om kommersielle tilbud og om offentlig regulering.

Når det offentlige forsøker å styre bruken av et område er det noen aspekter det er viktige å klarlegge:

- hva det endres fra
- hva det endres til
- hvorfor det skal endres
- hvilke virkemidler som er nødvendige for at endringen skal skje

For at endringen skal kunne rettferdiggjøres, må det man endrer til være viktigere enn det man endrer fra, og virkemidlene man er villig til å ta i bruk må være tilstrekkelige og forholdsmessige.

Et eksempel er området mellom Fiskebrygga og Høvleriet som i 1995/96 endret funksjon fra lager og opplagsplass til kjøpesenter. Dette var begrunnet med et ønske om å redusere handelslekkasje ut av kommunen, og et av flere virkemidler var å gjøre om den nærliggende Skoleparken til parkeringsplasser.

I 2008 ønsket man å endre området vi omtaler som Tyska og Hollenderen fra tømmeropplag til boligområde. Endringen ble tildels begrunnet med et behov for eldreboliger. For å få det til ble det foretatt et makeskifte med Saugbrugsforeningen og en ny regulering. En opprydding i eldre forurensing ble også ansett som et nødvendig virkemiddel.

Boligplanene strandet imidlertid på grunn av en båndlegging fra jernbanen.

I dag er situasjonen en helt annen.

Stedet har fått ligge i fred i flere år. Naturen har tatt området tilbake. Bever og isfugl har flyttet inn, og strekningen fra Remmenbakkens utløp til munningen av Tista har blitt et populært turområde.

Vi i strandryddegruppene opplever at befolkningen i Halden er blitt glade i den nye by-villmarka. På de årlige strandryddeaksjonene har både naboer og tilreisende flokket seg for å rense området for

søppel. Gradvis har området blitt finkjemmet for Q-tips og biofilmbærere, bildekk og isopor. Dette er en kjempeinnsats som byens frivillige med all grunn er stolte av.

Dette innebærer at vi ikke lenger kan diskutere en endring fra tømmeropplag til boligformål. Den reelle endringen vil være fra et vellykket integrert natur- og friluftsområde, i gangavstand fra sentrum, til et boligområde med uklar verdi.

Både begrunnelse og virkemidler må bli annerledes. Det er vanskelig å bygge konsensus for å fjerne et populært, bynært turområde.

Kommunen vil gjøre klokt i å akseptere områdets defacto status som friluftsområde og skrinlegge planene om boligbygging.

2. Grunn og avgrunn

Selv om stedet er blitt et populært turområde er det ingen tvil om at det fortsatt er forurensing i grunnen. Kommunelegen har gitt en klar oppfordring om ikke å bade eller grave i jorden i et større område rundt Saugbrugs gamle impregneringsverk. Det legger føringer på hvordan området brukes, både som friluftsområde og som boligområde. Uansett hva man ønsker seg, er det viktig at en konkret og realistisk plan, med budsjett, for hvordan forurensede jordmasser skal behandles er på plass før noen avgjørelser tas.

Mens gift i bakken er årsaken til kommunelegens anbefaling for områdets østre del, Tyska og Gryta, så er det kloakkutslipp i Remmenbekken som er problemet i den østre delen, Hollenderen. Her er det kun boligplanene og arbeidet med å oppgradere VA-ledninger i Remmenbekkens nedslagsfelt, som står i veien for en flott bystrand.

3. Natur i byen

At dette friluftsområdet befinner seg så nær bykjernen har i seg selv en egenverdi.

Stortingsmelding nr 18 om friluftsliv og natur som kilde til helse og livskvalitet forutser at en eldre befolkning og økt innvandring vil føre til at flere friluftaktiviteter vil foregå i nærmiljøet. (1)

Det er også en viktig kvalitet ved stedet at naturen har fått gjenerobre området uten hjelp. Dette er ikke en anlagt park eller konstruert lekeområde. Klatrestativene er levende trær. Benkene er trær som har gått overende. Dette gir håp. Naturen kan reparere også framtidige ødeleggelser.

En topografi og beliggenhet som gjør området lett tilgjengelig kombinert med fraværet av kontrollert tilrettelegging gjør dette til et verdifullt område, særlig for den oppvoksende slekt. Dette er en type miljø alle barn burde ha tilgang til.

4. Kysten er klar

Prosjektet «Kystnær vandringsled», eller «Kyststien» er et samarbeid mellom kystkommunene i Østfold og deler av Bohuslän. Målet har vært å etablere en mest mulig sammenhengende kyststi fra Orust i Sverige til Moss. (2)

Strekningen Tista-Remmenbekken er et av de få stedene i Halden kommune der Kyststien faktisk går langs vannet. Til gjengjeld går den her gjennom et område med stor kulturhistorisk verdi og høy rekreasjonsverdi.

Bygging av boligblokker i området vil undergrave det arbeidet som er gjort med å etablere kyststien.

I følge den norske regjeringen er strandsonen det arealet i Norge som er under sterkest utbyggingspress. Reglene for bygging i strandsonen er strengere rundt byer og tettsteder enn i områder med lite press på arealene. God planlegging i strandsonen er å tenke helhet og unngå at den bygges ned bit for bit. (3)

Det er vanskelig å se annet enn at denne utbyggingen i Haldens strandsonen er stikk i strid med offisiell norsk politikk.

Strandryddegruppene , Halden 27 jan 2021

Fra bekken til byen

Frøydis Blok

(sign)

Haldens flittige hjelpere

Elin K. Ajer Stenersrød Andreassen

(sign)

Sjøsidan

Tord Akerbæk

(sign)

Referanser

1)

Meld. St. 18 (2015–2016) Kap. 4.1.1

<https://www.regjeringen.no/contentassets/9147361515a74ec8822c8dac5f43a95a/no/pdfs/stm201520160018000dddpdfs.pdf>

2)

Oslofjorden.com: Om Kyststien

https://www.oslofjorden.com/kyststi/kyststi_oestfold.html

3)

Regjeringen.no: Tilgang til strandsonen

<https://www.regjeringen.no/no/tema/klima-og-miljo/friluftsliv/innsiktsartikler-friluftsliv/strandsonen/id2076261/>